

סדר הלימוד ליום כה טבת [יום 117 בשנה]

רבי שמעון פתח, (שיר השירים ו) מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה אימה כנדגלות. מי זאת – סוד של שני עולמות מחברים כאחד, וזה הוא עולם ועולם. מ"י – הרי בארנוה דרגה עליונה למעלה, ראשית שעומדת לשאלה, ונקראת מ"י, כמו שנאמר (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. זא"ת – דרגה תחתונה למטה, עולם תחתון. ושניהם שני עולמות בחבור אחד, בקשר אחד כאחד.

הנשקפה – כשמתחברים שניהם כאחד. כמו שחר – כשרוצה השחר להאיר, ואחר כך נאור כלבנה, כשפכה (כשכונה) בו אור השמש. ואחר כך כשמש, כשעומדת הלבנה בשלמות. אימה – תקיפה להגן על הכל, שהרי אז יש לה שלמות ותקף לעשות חיל.

ולוקחת חיל מהעולם העליון על ידי יעקב השלם, שחבר אותם כאחד. חבר אותם כאחד למעלה, וחבר אותם כאחד למטה, ומשם יצאו שנים עשר שבטים קדושים כמו שלמעלה. יעקב שהיה שלם הכניס אהבה בשני עולמות, כמו שבארנו. שאר בני אדם שעושים, כך מגלים עריות למעלה ולמטה, גורמים יריבות בשני עולמות וגורמים פרוד. זהו שפתוב (ויקרא יח) ואשה אל אחתה לא תקח לצר"ר, שנעשות יריבות זו לזו.

ואם תאמר, (בראשית ל) ותקנא רחל באחותה – כך הוא ודאי. שהרי כל תשוקת העולם התחתון אינה אלא כדי להיות כמו העולם העליון ולירש מקומו. במקום אחר קנאת סופרים תרבה חכמה, וכאן קנאת סופרים, משום שיש ספר וספר, מגדילים משיכת החכמה (העליונה) אליהם. (ועל זה יעקב השלים כו').

ועם כל זה, אפלו יעקב לא השלים אליהם כראוי. שאר בני העולם גורמים יריבות וגורמים פרוד ומגלים עריות של הכל, עריות שלמעלה ומטה. ובסוד זה יש את סוד העריות, עריות של אם ובתה, והכל בסוד אחד. מי זאת – נקראו אחיות, משום שהן באהבה ואחיה ובחבור הרצון. ונקראות אם ובת. מי שמגלה את ערותן, אין לו חלק לעולם הבא ואין לו חלק באמונה.

בא וראה, כי יעקב בחר לו יה - סוד עליון למעלה. כיון שהשלים ונקרא ישראל, אז לסגלתו, נטל הכל בכל הצדדים, ונטל למעלה ונטל למטה, ונשלם בכל.

אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים, וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד, בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע כלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו כלל כל האורות. ובאותו אור נסתר הבה בו מי שלא הבה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון, להשתעשע, לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור.

ואותו אור שהוא עדון לעדון, נסתר, התקיימו (ברקמו) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים, פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון, אור באור.

והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק, הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר, וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות, עולם נסתר שלא ידוע כלל, ובתוכו דרים שש רבוא אלף של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות.

וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד, אז הוא חבור אחד, והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר, ואז כתוב כי יעקב בחר לו יה. כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה, אז ישראל לסגלתו.

לשאור בני העולם לא נתנה רשות לעלות כה, אלא רק לסגלתו, מקום שנוטל וכונס הכל, וזוהי דרגה למטה, ומתוך זה נוטלים למעלה בסתר הרצון, אבל לא בגלוי כמו שנטל יעקב. זהו שכתוב ויקחו לי תרומה.

ויקחו לי תרומה. רבי יהודה פתח, (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. פסוק זה

פְּרָשׁוּהוּ וּנְתַבְּאָר, אָבֵל סוּד זֶה הָרִי בְּאָרוּ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ
סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים.

דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיּוֹן, נִקְרָאת מ"י. דְּרָגָה
תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיּוֹן, נִקְרָאת מ"ה. וְשֵׁנִינּוּ,
אֵל תִּקְרִי מ"ה אֶלָּא מֵאָה, כִּי כָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת בְּשִׁלְמוֹתָם
הֵם כָּאֵן.

עוֹד, לְמָה נִקְרָאת מ"ה? אֶלָּא אֵף עַל גַּב שְׁמֵשִׁיכוֹת עֲלִיּוֹנָה נִמְשָׁכָה,
לֹא הַתְּגַלְתָּה עַד שֶׁנִּשְׁלַם כָּאֵן, שֶׁהוּא מְקוֹם סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת,
סוּף שֶׁל הַמְּשַׁכֵּת הַכֹּל, וְעוֹמֵד בְּהַתְּגַלּוֹת. וְאֵף עַל גַּב שְׁגָלוֹי יוֹתֵר
מִהַכֹּל, עוֹמֵד לְשִׂאלָהּ מ"ה. מָה רְאִיתָ? מָה יִדְעָתָ? כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים
ד) כִּי לֹא רְאִיתָם כָּל תְּמוּנָהּ.

וְלָכֵן, "מָה" רַב טוֹבָךְ - זֶהוּ יְסוּד הָעוֹלָם שֶׁנִּקְרָא רַב טוֹב, כִּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶהוּ רַב טוֹב. אוֹר
הָרָאשׁוֹן, נִקְרָא טוֹב סֵתָם, וְכָאֵן כְּלוּלִים זָכָר וּנְקֵבָה כְּאֶחָד. אֲשֶׁר צְפַנְתָּ
- שֶׁהָרִי נִגְנַז, כִּמוֹ שֶׁהָאוֹר הָרָאשׁוֹן שֶׁנִּגְזַר וְנִסְתַּר. פְּעֻלָּתָ - שֶׁכָּאֵן הִיא
אֲמָנוֹת הַכֹּל, אֲמָנוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אֲמָנוֹת שֶׁל נְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת.

בְּסוּד זֶה עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲמָנוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְסוּד זֶה
(בראשית א) בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. בְּסוּד
זֶה נַעֲשֵׂה וְנִבְנֶה הַמְּשַׁכֵּן, שֶׁהוּא בְּדִיוקָן שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וּבְדִיוקָן
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה. לִי תְרוּמָה - שְׁתֵּי
דְּרָגוֹת שֶׁהֵן אַחַת, שֶׁמִּתְחַבְּרוֹת כְּאֶחָד.

וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְא וְרַבִּי יוֹסִי
הָיוּ יוֹשְׁבֵים יוֹם אֶחָד תַּחַת הָאֵילָנוֹת בְּבִקְעָה לְיַד יַם גִּינוֹסָר.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּמָּה נֶאֱמָה צֶל זֶה שֶׁמְכַסֶּה עֲלֵינוּ מִתּוֹךְ הָאֵילָנוֹת,
וְאָנוּ צְרִיכִים לְעֵטֵר מְקוֹם זֶה בְּדַבְּרֵי תוֹרָה.

פִּתְחָ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר ג) אֶפְרַיִן עֲשֵׂה לּוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמָה מַעֲצֵי
הַלְּבָנוֹן. פְּסוּק זֶה הָרִי בְּאֶרְנוֹהוּ וּנְתַבְּאָר, אָבֵל אֶפְרַיִן - זֶה
הַיֶּכֶל שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא כִּמוֹ הַיֶּכֶל הָעֲלִיּוֹן, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא
לוֹ גֵן עֵדֵן, שֶׁהוּא נִטַע אוֹתוֹ לְהִנָּאֵתוֹ, וְכִסּוּפוֹ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בּוֹ תוֹךְ
אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים, שֶׁשָּׂם בָּלָם עוֹמְדִים וְרְשׁוּמִים בְּתוֹכּוֹ. אוֹתָן
נְשָׁמוֹת שְׂאִיִן לְהֵן גּוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּלֵן עוֹלוֹת וּמִתְעַטְרוֹת שָׁם, וְיֵשׁ

להן מקומות לראות, להתענג תוך ענג עליון שנקרא נעם ה', ושם מתמלאים מכל הכסופים של נהרות אפרסמון זך.

אפרסמון - זהו היכל העליון טמיר גנוז. אפריון - זהו היכל שלמטה, שאין בו סמך עד שנסמך (שנמשך) מתוך היכל העליון. ולכן אות סמ"ך נסתרת בכל צדדיה, כמו זה אות ס (מ"ם) סתומה.

מה בין זה לזה? אלא בשעה שנסתר ונגנז בתוכו תוך (נקודה) אור עליון למעלה, אז היא עומדת בדיוקן (הזה) של אות סמ"ך נסתרת בתוכו, ונגנז בו לעלות למעלה. ובשעה שחוזרת ויושבת רבוצה על הבנים למטה להיניק אותם, אז היא עומדת בדיוקן של אות ס רבוצה נסתרת לתוך ארבעת צדדי העולם.

ועל כך זהו אפרסמון, וזהו אפריון. ובמקום שתי אותיות ס"מ עומדת ' בסוד הברית (סוד הברית שנגנז בתוכו), שהיא עתיד לקחת הכל, סוד של אותן מאה ברכות, ששים וארבעים. ששים כנגד ששה צדדים שיוצאים מהאות ס', וארבעים כנגד ארבעת צדדי העולם, והכל משלימים למאה. ואות יו"ד משלימה לסוד של מאה, כמו שלמעלה. ולכן זה אפרסמון, וזה אפריון.

אותם הנהרות יוצאים מהאפרסמון הזה, ונשמות עליונות, שאין להן גוף בעולם הזה, יונקות מאותו האור שיוצא מאותם נהרות אפרסמון זך, ומתענגות בענוג העליון הזה. ונשמות (שעולות ויורדות) שיש להן גוף בעולם הזה, עולות ויונקות מאותו האור של האפריון הזה ויורדות, ואלו נוהגות ונוטלות. נוהגות ריח מאותם מעשים כשרים שמשתדלים בהם באותו העולם, ונוטלות מאותו הריח שנשארו בגן, כמו שנאמר (בראשית כז) כריח שדה אשר ברכו ה'. הריח שנשארו בו באותו השדה. וכך עומדים באותו הגן. אלו מתענגים למעלה, ואלו מתענגים למטה.

עשה לו המלך שלמה - עשה לו, לעצמו. ואם תאמר, הרי נשמות הצדיקים משתעשעות בו, ואתה אומר עשה לו? כך זה ודאי, משום שהאפריון הזה וכל אותן נשמות הצדיקים, בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשתעשע בהן. המלך שלמה - המלך שהשלוש שלו, וזהו מלך העליון. (והרי בארובה) המלך סתם, זה מלך המשיח. זה עולם הזכר, וזה עולם הנקבה. מעצי הלבנון - אותם אילנות נטועים

שְׁעָקַר אֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשָׁתַל אוֹתָם בְּמָקוֹם אַחֵר, וְאֵלּוּ נִקְרְאוּ אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. וְלֹא נִבְנְהָ הָאֶפְרַיִן הַזֶּה וְלֹא נִתְקַן אֶלָּא בְּהֵם.

עוֹד מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן – אֵלּוּ שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁפָל יוֹם וְיוֹם מְסֻדָּר אֶת הָאֶפְרַיִן הַזֶּה סְדוּר שֶׁנֶּרְאָה לוֹ. סְדוּר רֵאשׁוֹן: שׁוֹפֵעַ מִצַּד יָמִין, הָאֹר הָרֵאשׁוֹן שֶׁנִּגְנַז, וְנִטְלָ מִצַּד יָמִין, וְנִכְנָס בְּאֶפְרַיִן הַזֶּה עַל יְדֵי יְסוּד אֶחָד וְעוֹשֶׂה בּוֹ שְׁמוּשׁ. אַחֵר כֶּף מוֹצִיא אוֹתוֹ הָאֶפְרַיִן דְּיוֹקֵן אֶחָד כְּמוֹ הָאֹר הַזֶּה, וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (בראשית א) יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. כִּיִּן שֶׁאָמַר יְהִי אֹר, לְמַה כְּתוּב וַיְהִי אֹר? לֹא הִצְטַרַּךְ הַפְּסוּק לְכַתֵּב אֶלָּא וַיְהִי כֵן. מֵהוּ וַיְהִי אֹר? אֶלָּא שֶׁאוֹתוֹ אֹר הוֹצִיא אֹר אַחֵר שֶׁנֶּרְאָה לוֹ, וְזֶהוּ יוֹם רֵאשׁוֹן מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְּבָנוֹן.

סְדוּר שְׁנִי: שׁוֹפֵעַ מִצַּד שְׁמָאל, פְּרִישׁוֹת הַמַּיִם, בְּשׁוֹפֵעַ שֶׁל אֵשׁ תִּקְיָפָה, וְנִטְלָ מִצַּד שְׁמָאל, וְנִכְנָס בְּאֶפְרַיִן הַזֶּה וְעוֹשֶׂה בּוֹ שְׁמוּשׁ, וּמְפָרִיד בֵּין מַיִם שֶׁבְּצַר יָמִין לְבֵין מַיִם (שְׁבַצַּד שְׁמָאל). אַחֵר כֶּף מוֹצִיא אוֹתוֹ אֶפְרַיִן דְּיוֹקֵן אֶחָד כְּמוֹ שְׁלוֹ, וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב, בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרַקִּיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרַקִּיעַ וַיְהִי כֵן. וְזֶהוּ יוֹם שְׁנִי מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְּבָנוֹן.

סְדוּר שְׁלִישִׁי: שׁוֹפֵעַ מִצַּד הָאֲמֻצָּע, וּמִצַּד יָמִין, (וּמִצַּד שְׁמָאל) יוֹם אֶחָד שְׁלִישִׁי שֶׁעוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִים פְּרוֹת לְכָל, וְזֶה עוֹשֶׂה שְׁמוּשׁ בְּאֶפְרַיִן הַזֶּה, וּמוֹצִיא מִן לְמִינוֹ. מִן לְמַעֲשִׂים רַבִּים, מִן שֶׁנֶּרְאָה לוֹ, וְכָל הַדְּשָׁאִים וְהַעֲשָׂבִים וְהָאֵילָנוֹת בְּכַמָּה חִלּוֹת. וְנִשְׁאָר דְּיוֹקְנוֹ שֵׁם, וְאוֹתוֹ אֶפְרַיִן מוֹצִיא מִן כְּאוֹתוֹ גִּזְוֹן מִמֶּשׁ, וְזֶהוּ יוֹם שְׁלִישִׁי שֶׁנִּכְלָל מִשְׁנֵי צְדָדִים מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְּבָנוֹן.

סְדוּר רְבִיעִי: שׁוֹפֵעַ וּמֵאִיר אֹר הַשְּׁמֶשׁ לְהָאִיר לְאֶפְרַיִן הַזֶּה תוֹךְ הַחֲשֶׁךְ שְׁלוֹ, וְנִכְנָס בּוֹ לְהָאִיר, וְלֹא עוֹשֶׂה בּוֹ שְׁמוּשׁ. עַד יוֹם חֲמִישִׁי שֶׁמוֹצִיא אוֹתוֹ אֶפְרַיִן שְׁמוּשׁ שֶׁל אֹר שֶׁנִּכְנָס בּוֹ בְּיוֹם רְבִיעִי, וּמוֹצִיא אוֹתוֹ אֶפְרַיִן בְּאוֹתוֹ גִּזְוֹן מִמֶּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ אֹר, וְזֶהוּ יוֹם רְבִיעִי אֶחָד מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְּבָנוֹן.

סְדוּר חֲמִישִׁי: שׁוֹפֵעַת מְשִׁיכָה אַחַת שֶׁל רַחֵשׁ הַמַּיִם, וְעוֹשֶׂה שְׁמוּשׁ לְהוֹצִיא אוֹתוֹ אֹר שֶׁל סְדוּר יוֹם רְבִיעִי, וְעוֹשֶׂה בְּאֶפְרַיִן הַזֶּה שְׁמוּשׁ, וּמוֹצִיא מִיָּנִים לְמִינוֹ, אוֹתָם הַנֶּרְאִים בְּאוֹתוֹ גִּזְוֹן מִמֶּשׁ. וְיוֹם זֶה שְׁמֵשׁ אוֹתוֹ שְׁמוּשׁ יוֹתֵר מִכָּל שְׁאָר הַיָּמִים, וְהַכֹּל תְּלוּי עַד יוֹם הַשְּׁשִׁי,

שהוציא האפריון כל מה שהיה גנוז בו, שכתוב תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו'. וזהו היום החמישי, אחד מאותם עצי הלכנון.

סדר ששי – זהו יום שהתקין את כל האפריון הזה, ואין לו תקון ואין לו תקף פרט ליום הזה. כשבא היום הזה, נתקן האפריון הזה בכמה רוחות, בכמה נשמות, בכמה עולמות יפות מראה. אותן שנראות לשבת בהיכל המלך. אף הוא נתקן ביפי כל שאר הימים שהיו בתחלה, ומתקין אותם בתשוקה אחת, ברצון, בשמחה, תקון עליון ותחתון.

ואז מתקדש האפריון בקדשות עליונות ומתעטר בעטרותיו, עד שעולה בעליה של עטרה של מנוחה, ונקרא שם עליון, שם קדוש, שהוא שבת. מנוחת הכל, תשוקת הכל, דבקות הכל, שלמעלה ולמטה כאחד. ואז כתוב, (שיר השירים ג) אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלכנון.

אמר רבי שמעון, מי שזוכה לאותו אפריון, זוכה בכל, זוכה לשבת במנוחה בצל של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (שיר השירים ד) בצלו חמדתי וישבתי. וכעת שישבנו בצל של המנוחה הזו, יש לנו להסתכל שלא ישבנו אלא בצל הקדוש ברוך הוא בתוך אותו האפריון, ויש לנו לעטר את המקום הזה בעטרות עליונות עד שיתעוררו האילנות של אותו האפריון לבא עלינו בצל אחר.

פתח רבי שמעון בראש ואמר, ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. ויקחו לי, מי שרוצה להשתדל במצוה ולהשתדל בקדוש ברוך הוא, צריך שלא ישתדל בו בריקנות ובחנם, אלא צריך האדם להשתדל בו כראוי כפי כחו. והרי בארנו דבר זה בכמה מקומות, יאה לאדם לשאת אותה השתדלות של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (דברים טז) איש כמתנת ידו וגו'.

ואם תאמר, הרי כתוב (ישעיה נח) לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב, שהרי הוא בחנם, (והשתדלות בלא כסף) וזו השתדלות לקדוש ברוך הוא? אלא השתדלות של התורה – כל מי שרוצה לזכות בה. השתדלות כדי לדעת את הקדוש ברוך הוא – כל מי שרוצה, זוכה בו בלי שכר כלל. אבל השתדלות בקדוש ברוך הוא שעומדת במעשה, אסור לקחת אותה לחנם ובריקנות, כי איננו

זוכה כן באותו מעשה כלל להמשיך עליו רוח הקדש, אלא רק בשכר שלם.

בספר הפשפים שלמד אשמדאי לשלמה המלך - כל מי שרוצה להשתדל להעביר ממנו רוח טמאה ולכפות רוח אחרת, אותו המעשה שרוצה להשתדל בו, צריך לקנות אותו בשכר משלם בכל מה שירצו ממנו, בין קטן בין גדול, משום שרוח הטמאה מזדמנת תמיד בחנם ובריקנות, ונמכרת בלי שכר, ואונסת בני אדם לשרות עליהם, ומפתה אותם לדור עמם. בכמה פתויים, בכמה דרכים, מסטה אותם לשים דיורה עמם.

ורוח הקדש אינה כן, אלא בשכר שלם, ובהשתדלות רבה וגדולה, ובטהור עצמו ובטהור משכנו, וברצון לבו ונפשו. והלואי שיכול להרויח אותו שישים מדורו עמו, ועם כל זה שילך בדרך ישר, שלא יסטה ימינה ושמאלה, ואם לא - מיד מסתלק ממנו ומתרחק ממנו, ולא יוכל להרויח אותו כבתחלה.

ויעל זה פתוב ויקחו לי תרומה מאת כל איש, מאותו שנקרא איש, שמתגבר על יצרו. וכל מי שמתגבר על יצרו נקרא איש. אשר ידבנו לבו, מה זה אשר ידבנו לבו? אלא שיתרצה בו הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (תהלים נו) לך אומר לבי. צור לבבי. וטוב לב. וייתב לבו. את כלם אומר בקדוש ברוך הוא. אף כאן - אשר ידבנו לבו, ממנו תקחו את תרומתי, שהרי שם נמצא ולא במקום אחר.

ומניין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו? כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבו ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו, ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם, (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו. ועל זה הראשונים היו אומרים, וקנה לך חבר - בשכר שלם יש לקנות אותו, כדי לזכות בשכינה. עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו.

אף כן אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם, כדי שיעביר ממנו אותה זהמה ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו, כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו. וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר, ועליה זו יותר מהכל. מה הטעם? כי הוא גרם לכפות את הצד האחר ולהעלות כבוד הקדוש

ברוך הוא, ועל זה כתוב באֵהָרֶן, (מלאכי ב) וְרַבִּים הָשִׁיב מֵעוֹן. וְכָתוּב (שם) בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ.

בא וְרָאָה, כָּל מִי שְׁאוּחָז בְּיַד הָרָשָׁע (ושב אליו) וּמִשְׁתַּדֵּל בּוֹ לְעוֹב דֶּרֶךְ רָעָה, הוּא עוֹלָה בְּשֵׁלשׁ עֲלִיּוֹת מֵה שְׁלֹא עוֹלָה כִּף שׁוֹם אִישׁ אַחֵר: גּוֹרֵם לְכַפּוֹת אֶת הַצַּד הָאַחֵר; גּוֹרֵם שְׁמִתְעֵלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ; וּגּוֹרֵם לְהַעֲמִיד כָּל הָעוֹלָם בְּקִיּוּמוֹ לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה. וְעַל הָאִישׁ הַזֶּה כְּתוּב, בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם. וְזוֹכָה לְרֵאוֹת בְּנִים לְבָנָיו, וְזוֹכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכָה לְעוֹלָם הַבָּא. כָּל בְּעָלֵי הַדִּינִים לֹא יְכוּלִים לְדוֹן אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. נִכְנָס בְּשָׁנִים עֶשֶׂר שְׁעָרִים, וְאֵין מִי שְׁיִמְחָה בִּידוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קיב) גִּבּוֹר בְּאַרְצָן יִהְיֶה זֶרְעוֹ דּוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ. הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקְתוֹ עֲמַדַּת לְעַד. זָרַח בַּחֲשֶׁךְ אֹר לְיִשְׂרָאֵל וְגו'.

בגָרֶן – חֲדָר הָעֲלִיּוֹן, עוֹמְדִים שְׁלֹשָׁה (צדד) גּוֹנִים, וְהֵם לוֹהֵטִים בְּתוֹךְ שְׁלֵהֶבֶת אַחַת, וְאוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת יוֹצֵאת מִצַּד הַדְּרוֹם, שֶׁהוּא יָמִין. וְאוֹתָם גּוֹנִים נִפְרָדִים לְשֵׁלשָׁה צַדִּדִּים. אֶחָד עוֹלָה לְמַעֲלָה, וְאֶחָד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְאֶחָד שֹׁנֵא וְנִגְנָז בְּשַׁעַר שֶׁהַשָּׁמַשׁ מְאִירָה.

גּוֹן אֶחָד, אוֹתוֹ שְׁעוֹלָה לְמַעֲלָה, יוֹצֵא, וְאוֹתוֹ גּוֹן הוּא גּוֹן לְבָן יוֹתֵר מִלְבָּן אַחֵר. וְנִכְנָס בְּאוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת וְנִצְבָּע מְעַט, וְלֹא נִצְבָּע, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ גּוֹן לְמַעֲלָה עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַגָּרֶן. וּבְשַׁעַר שִׁישְׂרָאֵל נִכְנָסִים לְבֵית הַכְּנֻסֶת וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹתֵיהֶם, כְּשִׁמְגִיעִים לְגֵאל יִשְׂרָאֵל וְסוֹמְכִים גְּאֻלָּה לְתַפְלָה, אֲזִי אוֹתוֹ גּוֹן לְבָן עוֹלָה עַל רֹאשׁ הַגָּרֶן וְנַעֲשֶׂה לוֹ כְּתָר (שֵׁל קִיּוֹם).

וְהַבְּרוּז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: אֲשַׁרְיֶכֶם הָעַם הַקְּדוֹשׁ שְׁעוֹשִׂים טוֹב לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְסוּד זֶה – (ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי, שְׁסוּמָךְ גְּאֻלָּה לְתַפְלָה. מִשׁוֹם שֶׁבְּשַׁעַר הַזֶּה שְׁמִגִּיעִים לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן, שְׁעוֹלָה הַגּוֹן הַזֶּה עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַגָּרֶן, מִתְעוֹרֵר הַצַּדִּיק לְהִתְחַבֵּר בְּמָקוֹם שְׁצָרִיךְ בְּאַהֲבָה וְחֻבִּיבוּת, בְּחֻדוֹה וּבְרָצוֹן. וְכָל הָאִיבְרִים כָּלֵם מִתְחַבְּרִים בְּתַשׁוּקָה אַחַת אֶלָּה בְּאֵלָה, עֲלִיּוֹנִים בְּתַחַתוֹנִים, וְכָל הַמְּנוֹרוֹת מְאִירוֹת וְלוֹהֵטוֹת, וְכָלֵם עוֹמְדִים בְּחֻבּוֹר אֶחָד בְּצַדִּיק הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג) אֲמַרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב, וְזֶה מְחַבֵּר אֶת כָּלֵם בְּחֻבּוֹר אֶחָד. אֲזִי הַכֹּל בְּלִחַשׁ לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה בְּנִשְׁיָקוֹת שֵׁל רָצוֹן, וְהַדְּבָר עוֹמֵד בְּחֻבּוֹר שֵׁל בֵּית הַגָּרֶן.

בִּיּוֹן שְׂמַגִּיעִים לְשֵׁים שְׁלוֹם, אֲזֵ עוֹשֶׂה שְׁמוֹשׁ אוֹתוֹ נָהָר שִׁיּוֹצֵא מֵעֵדָן בַּגֶּרֶן הַזֶּה, וְאֲזֵ צְרִיכִים כָּלֶם לְצֵאת מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא צְרִיךְ אִישׁ וְלֹא אַחַר לְהִמָּצֵא שָׁם וְלֹא לְבַקֵּשׁ בְּקִשׁוֹת, אֲלֵא צְרִיךְ לְנַפֵּל עַל הַפָּנִים נְפִילַת אַפִּים. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁאוֹתָהּ שְׁעָה הִיא שְׁעָה שֶׁל שְׁמוֹשׁ, וְצְרִיךְ כָּל אִישׁ לְהִתְבַּיֵּשׁ מִלְּפָנֵי רְבוּנוֹ וּלְכַסּוֹת פָּנָיו בְּבוֹשָׁה גְדוּלָה, וְלְהַכְלִיל אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹתוֹ שְׁמוֹשׁ שֶׁל הַנְּפִשׁוֹת, שְׁנֹכְלָל אוֹתוֹ הַגֶּרֶן מִלְּמַעְלָה וּמִלְּמַטָּה בְּנַפְשׁוֹת וְרוּחוֹת. אֲזֵ גֹוֹן אַחַר שִׁיּוֹרֵד לְמַטָּה עוֹמֵד וְאוֹחֵז בְּשִׁפּוּלֵי הַגֶּרֶן הַזֶּה.

וְהַכְּרוֹז יוֹצֵא וְקוֹרֵא וְאוֹמֵר: עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, הָעֵידוֹ עֵדוֹת, מִיְהוּ שְׁעוֹשֶׂה נְפִשׁוֹת וּמִזְכֶּה אֶת הַרְשָׁעִים? אוֹתוֹ שְׁעֻטְרַת (שְׁנִרְאָה לְעֵטֵר אוֹתוֹ בְּעֻטְרַת) מַלְכוּת עַל רֵאשׁוֹ, אוֹתוֹ שְׁרֵאוֹי לְהַכְּנִס עֵתָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה, שְׁהַרִי הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה שׁוֹאֲלִים עָלָיו.

אֲזֵ מִזְדַּמְנִים שְׁנֵי עֵדִים מֵאוֹתָם עֵינֵי ה' שְׁמִשׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָעוֹלָם, וְעוֹמְדִים אַחַר הַפְּרָגוֹד וּמְעִידִים עֵדוֹת זוֹ, וְאוֹמְרִים: הָרֵינוּ מְעִידִים עַל פְּלוֹנֵי בֶן פְּלוֹנֵי. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ, שְׁהַרִי אָבִיו יִזְכֵּר בְּגִלּוֹ לְטוֹב. זֶהוּ עוֹשֶׂה נְפִשׁוֹת לְמַטָּה, נְפִשׁוֹת הַרְשָׁעִים שְׁהִיוּ מֵהַצַּד הָאַחַר. אֲזֵ מְתִיקֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֻדוֹה שְׁלָמָה.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה מִזְדַּמֵּן מְמַנָּה אַחַד, שֶׁהוּא גִזְבֵּר עַל דְּיוֹקְנָאוֹת הַצְּדִיקִים, בְּסוֹד שֶׁל שְׁמוֹשׁ הָאוֹתִיּוֹת שְׁנִקְרָא בְּסוֹד יְהוּדִי"עִם, בְּכֶתֶר שֶׁל שְׁמוֹשׁ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וְרוֹמֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתוֹ מְמַנָּה, וּמְבִיא אֶת דְּיוֹקֵן אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁעוֹשֶׂה נְפִשׁוֹת הַרְשָׁעִים וּמְעַמֵּד אוֹתוֹ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה.

וְאֲנִי מְעִיד עָלֵי שְׁמִים וְאֶרֶץ, שְׁבְאוֹתָהּ שְׁעָה מוֹסְרִים לוֹ אוֹתוֹ הַדְּיוֹקֵן, שְׁהַרִי אֵין לָךְ כָּל צְדִיק בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁלֹא חִקוֹק דְּיוֹקֵנוּ לְמַעְלָה תַּחַת יַד אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה, וּמוֹסְרִים בְּיָדוֹ שְׁבָעִים מִפְּתָחוֹת שֶׁל כָּל גְּנוּזֵי רְבוּנוֹ בָּהֶם. אֲזֵ הַמֶּלֶךְ מְבָרֵךְ אֶת אוֹתוֹ הַדְּיוֹקֵן בְּכָל הַבְּרָכוֹת שְׁבָרֵךְ אֶת אֲבָרָהֶם כְּשֶׁעָשָׂה אֶת נְפִשׁוֹת הַרְשָׁעִים.

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹמֵז לְאַרְבָּעָה מַחְנוֹת עֲלִיוֹנִים, וְנוֹטְלִים אֶת אוֹתוֹ הַדְּיוֹקֵן וְהוֹלְכִים עִמוֹ, וְהוּא נִכְנָס לְשְׁבָעִים עוֹלָמוֹת גְּנוּזִים שְׁלֹא זָכָה בָּהֶם אִישׁ אַחַר, פָּרַט לְאוֹתָם גְּנוּזִים לְאוֹתָם שְׁעוֹשִׂים אֶת נְפִשׁוֹת הַרְשָׁעִים. וְאֵלְמָלֵא הָיוּ יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם כְּמָה תוֹעֵלַת

וזכות (גורמים לצדיקים) וזוכים בגללם כשמוזכרים אותם, היו הולכים אחריהם ורודפים אותם כמי שרודף אחר החיים.

העני מזכה את בני האדם בכמה טובות, בכמה גנזים עליונים, ולא כמי שמזכה את הרשעים. מה בין זה לזה? אלא מי שמשתדל אחר העני, הוא משלים חיים לנפשו וגורם לו להתקיים, וזוכה בגללו לכמה טובות לאותו העולם.

ומי שמשתדל אחר הרשע, הוא משלים יותר. עושה לצד האחר של אלהים אחרים שיתכופף ולא ישלט, ומעביר אותו משלטונו. עושה שמתעלה הקדוש ברוך הוא על כפסא כבודו. עושה לאותו הרשע נפש אחרת. אשרי חלקו.

גון אחר שנראה ולא נראה, בשעה שמגיעים ישראל לסדר הקדשה, אז הגון הגנוז הזה, ויוצא, משום שהיא הקדשה שמקדשים ישראל יותר על מלאכים העליונים, שהם חברים עמם. והגון הזה מאיר ונראה בשעה שישראל מקדשים הקדשה הזו, (שהרי מסימים ישראל עד שלא ישגיחו וכו') עד שמסימים ישראל, כדי שלא ישגיחו המלאכים העליונים ויענישו אותם למעלה, ולא יקטרגו עליהם.

אז הפרוז יוצא ואומר: עליונים ותחתונים הקשיבו, מיהו גם רוח בדברי תורה, מיהו שכל דבריו להתגבה בדברי תורה, משום ששנינו, שהאדם צריך להיות שפל בעולם הזה בדברי תורה, שהרי אין גבהות בתורה אלא בעולם הבא.

בקדשה זו צריך להשמר ולגנוז אותה בינינו כדי שנתקדש בתוך הקדשה בראש ובסוף יותר מאותן קדשות שאומרים עמנו מלאכים עליונים. הקדשה שאנו מקדשים בשבח שאנו משבחים למלאכים העליונים. ומשום שבח זה מרשים לנו להפגס לתוך השערים העליונים, ועל זה אנו אומרים קדשה זו בלשון הקדש ומשאירים אותנו באהבה להפגס לשערים שלמעלה, מתוך שאנו משבחים אותם בסדור שלהם (שלנו), ולכן אנו נוטלים יותר קדשות, ונכנסים לשערים העליונים.

ואם תאמר, זוהי רמאות - לא כן! אלא המלאכים העליונים הם יותר קדושים מאתנו, והם נוטלים יותר קדשה, ואלמלא שאנו נוטלים ומושכים עלינו הקדשות הללו, לא נוכל להיות חברים עמם, וכבוד הקדוש ברוך הוא לא ישתלם למעלה ולמטה בזמן אחד, ועל

זה אנו מִשְׁתַּדְּלִים לְהִיּוֹת עִמָּם חֲבֵרִים, וְיִתְעַלֶּה כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה בְּזִמְנָא אֶחָד.

הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּסוּף הִיא תַּרְגוּם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, וְזֶה אֶפְלוֹ יַחֲדָא יוּכַל
לִזְמַר אוֹתָהּ, אוֹתָם דְּבִרֵי הַתַּרְגוּם. אָבֵל דְּבִרֵי לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ
שֶׁל הַקְּדוּשָׁה אֵינָם אֵלָא בְּעִשְׂרָה, כִּי הִשְׁכִּינָה מִתְחַבְּרַת עִם לְשׁוֹן
הַקְּדוֹשׁ, וְלִכְלֵל קְדוּשָׁה שֶׁהִשְׁכִּינָה בָּאָה, אֵין זֶה אֵלָא בְּעִשְׂרָה, שֶׁכְּתוּב
(ויקרא כב) וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ
וְדַאִי, וְלֹא שְׂאָר עַמִּים שֵׁישׁ לָהֶם לְשׁוֹן אַחֲרָת.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא תַּרְגוּם, לְמָה אֵינָה
בְּיַחֲדָא? בֵּא וְרֵא, קְדוּשָׁה זֹאת אֵינָה כְּשְׂאָר הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם
מְשַׁלְּשִׁים. אָבֵל קְדוּשָׁה זֹאת הִיא עוֹלָה בְּכָל הַצְּדִידִים, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה
וְלִכְלֵל צְדִידֵי הָאֱמוּנָה, וְשׁוֹבְרַת מְנַעְוִלִים וְחוֹתְמוֹת שֶׁל בְּרִזָּל וּקְלָפוֹת
רְעוּת (וְזֵהוּ הַשִּׁבְחָה שֶׁמִּתְעַלֶּה בּוֹ כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִשִּׁבְחָה אַחֲרָה. וְהַתְּעַלּוֹת זֹאת יִתְרָה
מֵהַכֵּל, מֵהַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא גוֹרֵם לְהַרְפוֹת אֶת הַצַּד הָאֲחֵר וְלְהַעֲבִירוֹ) לְהַעֲלוֹת אֶת
כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַכֵּל, וְאֵינוֹ רוֹצֵים לִזְמַר אוֹתָהּ בְּלִשׁוֹן שֶׁל
הַצַּד הָאֲחֵר וְלְהַשִּׁיב בְּכַח חֲזָקָה: אֲמֵן? הֵיא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ, כְּדִי
שֵׁישְׁתַּבֵּר כַּחוֹ שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, וְיִתְעַלֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ עַל
הַכֵּל. וְכִשְׁנֹשְׁבֵר בְּקְדוּשָׁה זֹאת כַּחוֹ שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִתְעַלֶּה בְּכַבּוּדוֹ, וְנִזְכָּר לְבָנָיו, וְנִזְכָּר לְשֵׁמוֹ. וּמִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מִתְעַלֶּה בְּכַבּוּדוֹ בְּקְדוּשָׁה הַזֹּאת, אֵינָה אֵלָא בְּעִשְׂרָה.

וּבְלִישׁוֹן זֹאת עַל כְּרַחוּ שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר הוּא נִכְפָּה, וְנִשְׁבֵּר כַּחוֹ,
וּמִתְעַלֶּה כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹבֵר מְנַעְוִלִים
וְחוֹתְמוֹת וְשִׁלְשָׁאוֹת חֲזָקוֹת וּקְלָפוֹת רְעוּת, וְנִזְכָּר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת שְׁמוֹ וְאֶת בְּנָיו. אֲשֶׁרֵיהֶם הָעַם הַקְּדוֹשׁ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
לָהֶם תּוֹרָה קְדוּשָׁה לְזִכּוֹת בָּהּ לְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְּרִים, אֲשֶׁרֵיכֶם לְעוֹלָם הַבָּא, וְכִיּוֹן שֶׁהִתְחַלְנוּ
בְּדַבְּרִים שֶׁל כְּתָר הַמַּלְכוּת הָעֲלִיּוֹנָה, אוֹמַר אֲנִי בְּשִׁבְלֵיכֶם
(פְּתוּכִים), וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָכֶם שְׂכָר בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְאוֹתוֹ הֵבֵל
פִּיכֶם יִתְעַלֶּה לְמַעַלָּה כְּאֵלוֹ אַתֶּם הַמְּעוֹרְרִים אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ.